

- **Botoxinjektion i spottkörtlarna.**
Görs i sällsynta fall. Botox är en substans som ”stänger av” funktionen där den injiceras. Effekten varar en viss tid, varefter injektionen måste upprepas.

Annat

- **Använd snusnäsduk runt halsen så att eventuell saliv fångas upp när du t ex är ute och går.**
Snusnäsduken kan tas av när du kommer in och tröjan eller skjortan är då torr.
-
-

*Obs! Om man minskar salivproduktionen ökar risken för kari-
es, tandköttsinflammation och slemhinnebesvär så som t ex
svampinfektion. Ibland kan det därför vara bra att behandla
med t ex extra fluor. Rådgör med din tandläkare!*

Har du frågor? Kontakta

Logopederna
Karolinska Universitetssjukhuset i
Huddinge 585 815 40 eller Solna 517 742 49

Saliven är vanligtvis något vi inte tänker så mycket på. Kroppen producerar den mängd saliv som behövs. Vi sväljer undan saliven någon gång i minuten utan att tänka på det.

Salivproduktionen ökar om vi har något syrligt i munnen eller känner doften av god mat. Omvänt minskar salivproduktionen när vi är stressade. Vi sväljer ca 600 gånger per dygn, 15 ml – 1,2 dl saliv i timmen beroende på om vi är i vila eller äter mat/tuggar.

Problem med att saliv rinner ut genom mungiporna är vanligt vid vissa sjukdomstillstånd som till exempel stroke och Parkinsons sjukdom.

Många upplever att de har för mycket saliv. Vanligast är nog ändå att saliven inte sväljs undan tillräckligt ofta. Anledningen kan vara nedsatt känsel och/eller svag muskulatur i munhåla och svalg. Sväljreflexen kan också vara trögutlöst.

Kompensation/Egna åtgärder

- **Tugga sockerfritt tuggummi**
- **Suga på sockerfri tablett.**
(Såväl tuggummi som tabletter bör innehålla Xylitol och fluor). Genom att ha något i munnen stimuleras känseln och sväljning sker oftare. Läppslutning stimuleras också, eftersom tuggummit/tabletten annars lätt ramlar ut ur munnen. *Obs! Kan endast användas av personer som inte löper risk för felsväljning!*
- **Torka mungipor och haka regelbundet**

Träning för förbättrad funktion

(Träningsprogram utprovas av logoped)

- **Träning med munsärm**
Genom att använda en s k **munsärm** hjälps musklerna i läppar, kinder, tunga och svalg att

arbeta. Målet är förbättrad läppslutning, förbättrad sväljfunktion och förbättrad salivkontroll.

- **Vibrationsstimulering med eltandborste**
Genom att enligt ett schema dra med en vibrerande eltandborste över vissa muskelgrupper i ansiktet och på tungan stimuleras musklerna. Vibration kan även användas för att ”väcka” känseln runt och i munnen.
- **Munmotoriska övningar**
Görs enbart eller efter vibrationsstimulering med eltandborste.

Medicinsk/kirurgisk behandling

- **Atropin/ögondroppar**
Minskar salivproduktionen.
- **Scopoderm plåster, Egazil tabletter och liknande preparat.**
Minskar salivproduktionen.
- **Operation av munhålets spottkörtlar**
Görs sällan. ”Stänger av” salivproduktionen